

สรุปลงสาระสำคัญ

การเปิดค่าเช่าบ้านข้าราชการ

กลุ่มตรวจสอบภายใน
กรมส่งเสริมสหกรณ์

คำนำ

การปฏิบัติงานของกลุ่มตรวจสอบภายใน กรมส่งเสริมสหกรณ์ ปฏิบัติตามแผนการตรวจสอบประจำปี ที่ได้รับความเห็นชอบจากอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ โดยดำเนินการตรวจสอบภายในเป็นไปตามมาตรฐานการตรวจสอบภายในและจรรยาบรรณการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของส่วนราชการ ซึ่งต้องคำนึงถึงความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อวัตถุประสงค์/เป้าหมายของการดำเนินงานและการใช้ทรัพยากรของส่วนราชการ ดังนั้น เพื่อป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการที่เจ้าหน้าที่ไม่เข้าใจระเบียบต่าง ๆ ที่ใช้ในการปฏิบัติงานรวมทั้งเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน กลุ่มตรวจสอบภายใน กรมส่งเสริมสหกรณ์จึงได้จัดทำสรุปสาระสำคัญการเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานการคลังและผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานต่อไป

กลุ่มตรวจสอบภายใน กรมส่งเสริมสหกรณ์
พฤษภาคม 2559

สารบัญ

	หน้า
บุคคลที่มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการ	1
หลักเกณฑ์การเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการ	1
กรณีที่ไม่มีสิทธิรับค่าเช่าบ้านข้าราชการ	2
สิทธิพึงได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการ	2
กรณีเช่าบ้าน	
กรณีเช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้	
หลักฐานการชำระราคาบ้านและที่ดินเพื่อการใช้สิทธิเบิก	4
สรุปข้อหาหรือการเบิกค่าเช่าบ้าน	6
ระเบียบที่เกี่ยวข้อง	13

สรุปสาระสำคัญ

การเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการ

บุคคลที่มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการ

บุคคลผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน ได้แก่ ข้าราชการ 8 ประเภท

- ข้าราชการพลเรือนตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน
- ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม
- ข้าราชการฝ่ายอัยการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ
- ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย
- ข้าราชการฝ่ายรัฐสภาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา
- ข้าราชการตำรวจตามกฎหมายว่าด้วยตำรวจแห่งชาติ
- ข้าราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการทหาร
- ข้าราชการครูตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครู

หลักเกณฑ์การเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการ

ข้าราชการสามารถเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการได้ในกรณีต่อไปนี้

- ข้าราชการที่ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานในต่างท้องที่ และไม่เข้าข่ายข้อห้าม ดังนี้
 - ทางราชการได้จัดที่พักให้แล้ว
 - มีเคหสถานอันเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเองหรือคู่สมรสในท้องที่ไปประจำสำนักงานใหม่ โดยไม่มีหนี้ค้างชำระกับสถาบันการเงิน
 - ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานใหม่ในต่างท้องที่ตามคำร้องขอของตนเอง
- ข้าราชการได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานใหม่ในท้องที่ที่เริ่มรับราชการครั้งแรกหรือท้องที่กลับเข้ารับราชการใหม่
- ข้าราชการผู้ซึ่งต้องไปปฏิบัติราชการประจำในต่างท้องที่ เนื่องจากสำนักงานเดิมได้ย้ายไปตั้งในท้องที่ใหม่ซึ่งไม่อยู่ใกล้เคียงกับท้องที่เดิม
- ข้าราชการผู้ซึ่งได้รับคำสั่งให้ย้ายไปในท้องที่เคหสถานเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเองหรือคู่สมรส ตามมาตรา 7(2) แต่เคหสถานนั้นถูกทำลายหรือเสียหายด้วยภัยพิบัติ จนไม่สามารถอาศัยอยู่ได้
- ข้าราชการผู้ซึ่งได้รับค่าเช่าบ้านในท้องที่หนึ่ง ต่อมาได้รับคำสั่งให้ย้ายไปต่างท้องที่ซึ่งตนมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน มีสิทธินำหลักฐานการชำระเงินค่าเช่าบ้าน ค่าเช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านในท้องที่เดิมมาเบิกค่าเช่าบ้านในท้องที่ใหม่ได้
- ข้าราชการผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน ที่ได้เช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านที่ค้างชำระในท้องที่ที่ไปประจำสำนักงานใหม่เพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัย และได้อาศัยอยู่จริงในบ้านนั้น ให้สามารถนำ

หลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้ดังกล่าว มาเบิกค่าเช่าบ้านจากทางราชการได้ ตามเงื่อนไขต่อไปนี

- ตนเองหรือคู่สมรส ได้ทำการผ่อนชำระค่าเช่าซื้อหรือเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านในท้องที่นั้นจะเบิกได้เฉพาะบ้านหลังแรกเท่านั้น เว้นแต่ บ้านหลังที่เคยใช้สิทธิถูกทำลายหรือเสียหายเนื่องจากภัยพิบัติจนไม่สามารถพักอาศัยอยู่ได้

- หากเช่าซื้อหรือผ่อนชำระราคาบ้านร่วมกับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่คู่สมรสและมีกรรมสิทธิ์ร่วมกับบุคคลอื่น จะเบิกค่าเช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้ได้ตามสัดส่วนแห่งกรรมสิทธิ์สำหรับบ้านดังกล่าว

- จะต้องเป็นการผ่อนชำระค่าเช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านกับสถาบันการเงิน และสัญญาเช่าซื้อหรือสัญญาเงินกู้ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด

- หากวงเงินในสัญญาซื้อขายบ้าน สัญญาซื้อขายบ้านพร้อมที่ดิน หรือสัญญาจ้างปลูกสร้างบ้านต่ำกว่าสัญญาเงินกู้ ข้าราชการผู้ใช้สิทธิต้องยื่นหลักฐานที่สถาบันการเงินรับรองว่า หากมีการกู้เงินตามวงเงินในสัญญาดังกล่าว จะต้องมีการผ่อนชำระรายเดือนเป็นจำนวนเท่าใด

กรณีที่ไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการ

ข้าราชการที่ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานในต่างท้องที่ เว้นแต่

1. ทางราชการได้จัดที่พักอาศัยให้อยู่แล้ว
2. มีเคหสถานอันเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเองหรือคู่สมรสในท้องที่ไปประจำสำนักงานใหม่โดยไม่มีหนี้ค้างชำระกับสถาบันการเงิน
3. ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานใหม่ในต่างท้องที่ตามคำร้องขอของตนเอง
4. ข้าราชการผู้ซึ่งต้องไปปฏิบัติราชการประจำในต่างท้องที่ เนื่องจากสำนักงานเดิมได้ย้ายไปตั้งในท้องที่ใหม่และท้องที่ใหม่อยู่ใกล้เคียงกับท้องที่ที่ตั้งสำนักงานเดิม
5. ข้าราชการผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน และมีคู่สมรสเป็นข้าราชการกรุงเทพมหานคร พนักงานส่วนท้องถิ่น หรือพนักงานหรือลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ หรือเจ้าหน้าที่องค์กรอิสระ หรือองค์กรมหาชนได้ใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านหรือได้อยู่ในที่พักอาศัยที่ทางราชการจัดให้แก่คู่สมรสในท้องที่เดียวกัน

สิทธิพึงได้รับค่าเช่าบ้าน เริ่มตั้งแต่วันที่ได้เช่าอยู่จริง แต่ไม่ก่อนวันรายงานตัวเพื่อเข้ารับหน้าที่ และสิ้นสุดในวันที่ขาดจากอัตราเงินเดือนหรือวันที่อยู่ในข่ายหมดสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน

1. กรณีเช่าบ้าน

- เป็นการเช่าบ้านเพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัยและได้อาศัยอยู่จริงในบ้านนั้น แต่ไม่ก่อนวันรายงานตัวเพื่อเข้ารับหน้าที่

- ให้เบิกค่าเช่าบ้านได้เท่าที่จ่ายจริงตามที่สมควรแก่สภาพบ้าน แต่อย่างสูงไม่เกินจำนวนเงินที่กำหนดไว้ตามบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการ

2. กรณีเช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระค่าบ้าน

- เป็นการผ่อนชำระค่าเช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน เฉพาะบ้านหลังแรก เท่านั้นในท้องที่ที่ไปประจำสำนักงานใหม่
- เป็นการเช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านที่ค้างชำระในท้องที่ที่ไปประจำสำนักงานแห่งใหม่ หรือนำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านในท้องที่เดิม มาเบิกค่าเช่าบ้านในท้องที่ใหม่
- กรณีที่ตนเองหรือคู่สมรสเช่าซื้อบ้านหรือผ่อนชำระเงินกู้ เพื่อชำระราคาบ้านในท้องที่ เดียวกัน จะเบิกจ่ายได้เพียงหลังเดียวเท่านั้น เว้นแต่ บ้านที่เคยใช้สิทธิถูกทำลายหรือเสียหายเนื่องจากภัย พิบัติ
- กรณีเช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านร่วมกับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่คู่สมรส จะได้เบิก ได้ตามสัดส่วนกรรมสิทธิ์ที่ตนมี
- ต้องเช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้กับสถาบันการเงิน
- ต้องไม่เคยใช้สิทธินำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้สำหรับบ้านหลังหนึ่ง หลังใดในท้องที่นั้นมาแล้วหรือขณะที่ย้ายมารับราชการในท้องที่นั้นบ้านที่เคยใช้สิทธิได้โอนกรรมสิทธิ์ไป แล้ว
- หากเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านสูงกว่าราคาบ้าน จะเบิกได้เท่ากับราคาบ้านเท่านั้น
- หากมีการขยายวงเงินกู้หรือเวลาการผ่อนชำระ หรือเปลี่ยนสถาบันกู้เงินเพื่อชำระหนี้เงินกู้ ให้กับสถาบันการเงินเดิม จะเบิกได้ในวงเงินและระยะเวลาที่เหลืออยู่ ตามสัญญาเงินฉบับแรก

กรณีข้าราชการใช้สิทธินำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านมา เบิกค่าเช่าบ้านได้ขายบ้านหลังดังกล่าวไประหว่างที่ยังผ่อนชำระบ้านหลังดังกล่าวไม่หมดไม่ทำให้มีสิทธิได้รับ ค่าเช่าบ้านอีกครั้ง

พระราชกฤษฎีกาเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. 2547 ได้มีผลใช้บังคับแล้ว (มีผลใช้บังคับเมื่อ วันที่ 28 ธันวาคม 2547) โดยได้มีการแก้ไขในประเด็นต่างๆ โดยมีหลักการสรุปได้ ดังนี้

1. แก้ไขให้ข้าราชการที่เช่าซื้อบ้านหรือกู้เงินเพื่อซื้อบ้านในท้องที่หนึ่งไว้ก่อนที่ตนจะย้ายไปรับราชการ ในท้องที่นั้น และต่อมาได้รับคำสั่งให้ย้ายไปรับราชการในท้องที่ที่บ้านตั้งอยู่ หากว่ายังคงมีหนี้ค้างชำระราคาบ้าน อยู่ และตนมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน ก็จะมีสิทธินำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระ ราคาบ้านดังกล่าวมาเบิกจากทางราชการได้
2. แก้ไขในกรณีที่ข้าราชการและคู่สมรสรับราชการอยู่ในท้องที่เดียวกัน และต่างมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน ให้มีสิทธิเลือกได้ว่าจะให้ฝ่ายใดเป็นผู้เบิก (ซึ่งตามหลักเกณฑ์เดิมบังคับให้ผู้ที่มีสิทธิสูงกว่าเป็นผู้เบิก หรือกรณีที่ สิทธิเท่ากันฝ่ายชายเท่านั้นที่มีสิทธิเบิกได้) ทั้งนี้ เพื่อเป็น การสนับสนุนหลักความเท่าเทียมกันทางเพศที่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยรับรองไว้
3. แก้ไขให้ข้าราชการที่บ้านได้ถูกทำลายหรือเสียหายจนไม่สามารถพักอาศัยอยู่ได้นั้นเนื่องมาจากภัย พิบัติ เช่น ไฟไหม้ น้ำท่วม วัตภัย เป็นต้น มีสิทธิเช่าบ้านหรือเช่าซื้อบ้านหรือกู้เงินเพื่อซื้อบ้านหลังใหม่และนำมา เบิกจากทางราชการได้

หลักฐานการชำระราคาบ้านและที่ดินเพื่อการใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการ

1. กรณีข้าราชการเช่าซื้อบ้านพร้อมที่ดินหรือกู้เงินมาเพื่อซื้อบ้านพร้อมที่ดินในคราวเดียวกัน และมีการทำสัญญาเช่าซื้อหรือสัญญาซื้อขายและจดทะเบียนทั้งบ้านและที่ดิน ข้าราชการสามารถนำหลักฐานดังต่อไปนี้ เป็นหลักฐานประกอบการนำค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านมาเบิกจ่ายค่าเช่าบ้าน

- 1.1 โฉนดที่ดิน น.ส. 3 หรือ น.ส. 3 ก (ในกรณีกู้เงินเพื่อซื้อบ้านพร้อมที่ดิน)
- 1.2 สัญญาขายบ้านและที่ดินที่จดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ (ในกรณีกู้เงินเพื่อซื้อบ้านพร้อมที่ดิน)
- 1.3 สัญญากู้เงินและจำนองกับสถาบันการเงิน (ในกรณีกู้เงินเพื่อซื้อบ้านพร้อมที่ดิน)
- 1.4 สัญญาเช่าซื้อบ้านพร้อมที่ดิน (ในกรณีเช่าซื้อบ้าน)
- 1.5 ใบเสร็จรับเงินค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน

2. กรณีข้าราชการกู้เงินมาเพื่อซื้อบ้านพร้อมที่ดินในคราวเดียวกัน แต่มีการทำสัญญาซื้อขายและจดทะเบียนเฉพาะแต่ที่ดินไม่รวมสิ่งปลูกสร้าง ข้าราชการจะต้องดำเนินการทำนิติกรรมซื้อขายบ้านและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ครบถ้วนถูกต้องเสียก่อน จึงจะมีสิทธินำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านพร้อมที่ดินมาเบิกจากทางราชการได้ ทั้งนี้ นับตั้งแต่วันที่ทำสัญญาซื้อขายบ้านและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยใช้หลักฐานดังต่อไปนี้ เป็นหลักฐานประกอบการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้าน

- 2.1 โฉนดที่ดิน น.ส. 3 หรือ น.ส. 3 ก
- 2.2 สัญญาขายที่ดินที่จดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่
- 2.3 สัญญาขายบ้านที่จดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่
- 2.4 สัญญากู้เงินและจำนองกับสถาบันการเงิน
- 2.5 ใบเสร็จรับเงินค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน

3. กรณีข้าราชการได้กู้เงินมาเพื่อซื้อที่ดินและจ้างปลูกสร้างบ้านบนที่ดินที่ซื้อในคราวเดียวกัน จะมีสิทธินำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้มาเบิกค่าเช่าบ้านได้ตามวงเงินกู้ แต่ไม่เกินจำนวนราคาที่ดินที่ซื้อขายและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่รวมกับราคาบ้านตามสัญญาจ้างปลูกสร้าง โดยใช้หลักฐานดังต่อไปนี้ เป็นหลักฐานประกอบการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้าน

- 3.1 โฉนดที่ดิน น.ส. 3 หรือ น.ส. 3 ก
- 3.2 สัญญาขายที่ดินที่จดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่
- 3.3 สัญญาจ้างปลูกสร้างบ้าน
- 3.4 ใบอนุญาตให้ก่อสร้างอาคาร
- 3.5 สัญญากู้เงินและจำนองกับสถาบันการเงิน
- 3.6 ใบเสร็จรับเงินค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน

4. กรณีข้าราชการมีที่ดินเป็นของตนเองอยู่ก่อนแล้ว ต่อมาได้กู้เงินมาเพื่อจ้างปลูกสร้างบ้านบนที่ดินดังกล่าว หรือกรณีที่ได้กู้เงินมาเพื่อจ้างปลูกสร้างบ้านบนที่ดินของบุคคลอื่น โดยตนมีสิทธิตามกฎหมาย ข้าราชการสามารถนำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านมาเบิกค่าเช่าบ้านได้ตามวงเงินกู้แต่ไม่เกินราคาบ้านตามสัญญาจ้างปลูกสร้างบ้าน โดยใช้หลักฐานดังต่อไปนี้ เป็นหลักฐานประกอบการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้าน ดังนี้

- 4.1 โฉนดที่ดิน น.ส. 3 หรือ น.ส. 3 ก
- 4.2 สัญญาขายที่ดินที่จดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ (ในกรณีปลูกสร้างบ้านบนที่ดินของตนเอง)
- 4.3 เอกสารที่แสดงถึงสิทธิในการก่อสร้างบ้านบนที่ดินของบุคคลอื่น (ในกรณีที่ปลูกสร้างบ้านบนที่ดินของบุคคลอื่น)
- 4.4 สัญญาจ้างปลูกสร้างบ้าน
- 4.5 ใบอนุญาตให้ก่อสร้างอาคาร
- 4.6 สัญญากู้เงินและจำนองกับสถาบันการเงิน
- 4.7 ใบเสร็จรับเงินค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน
5. กรณีชำระราคากู้เงินมาเพื่อซื้อที่ดินเปล่า และไม่ได้มีการปลูกสร้างบ้านบนที่ดินดังกล่าว ชำระราคาไม่สามารถนำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาที่ดินดังกล่าวมาเบิกค่าเช่าบ้านจากราชการ

ที่มา : หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค 0409.5/ว19 ลงวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2547 เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับหลักฐานการชำระราคาบ้านและที่ดินเพื่อการใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการ

สรุปข้อหารือ การเบิกค่าเช่าบ้าน

คำถาม กรณีขอโอนมาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งไม่ใช่ข้าราชการใน 8 ประเภท ตามมาตรา 7 แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้าน พ.ศ.2547 (โอนมาเป็นข้าราชการครู เมื่อปี 2555 โอนเป็นข้าราชการใน 8 ประเภท ครั้งแรก แต่ยังไม่เคยขอใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านมาก่อน) หากเป็นผู้มีสิทธิตามมาตรา 7 จะขอใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านได้หรือไม่ กรณีนี้เข้าตามมาตรา 5 แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2556 หรือไม่ ที่เป็นผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการอยู่ก่อนแล้ว (ตอนนี้ยื่นขอเบิกค่าเช่าบ้านไว้แล้ว อยู่ระหว่างขั้นตอนการอนุมัติ)

คำตอบ ถ้ามีสิทธิอยู่ก่อนวันบังคับใช้ 10 ตุลาคม 2556 ก็สามารถเบิกได้ (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา วันที่ 9 ตุลาคม 2556 ซึ่งมาตรา 2 พรฎ. ฉบับที่ 4 มีผลบังคับถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

คำถาม กรณี นาย ก เป็นผู้มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านได้ แต่ในช่วงเวลาดังกล่าวบ้านพักไม่ว่าง จึงใช้สิทธิเช่าซื้อบ้าน ต่อมา บ้านพักข้าราชการว่าง และนาย ข.ได้บรรจุรับราชการ ณ ที่แห่งนั้น หัวหน้าส่วนราชการจึงอนุญาตให้เข้าพักอาศัยที่บ้านพักดังกล่าวได้ ในกรณีดังกล่าว นาย ก มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านได้อีกหรือไม่

คำตอบ นาย ก มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านต่อไป ตามหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการจัดข้าราชการเข้าพักอาศัยในที่พักของทางราชการ พ.ศ. 2551 ข้อ 10

คำถาม ข้าราชการที่ใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการโดยผ่อนชำระเงินกู้ ต่อมาภายหลังบ้านพักทางราชการว่างลง จำเป็นหรือไม่ที่ผู้มีอำนาจจะต้องสั่งให้ข้าราชการดังกล่าวเช่าอยู่ในบ้านพักที่ว่างลงนั้น และหากจำเป็นต้องสั่งให้เช่าอยู่โดยมีข้าราชการหลายรายที่อยู่ในข่ายผู้มีอำนาจจำเป็นต้องใช้ดุลพินิจอย่างไร ที่จะเลือกกว่าเป็นข้าราชการคนใดที่ต้องเช่าอยู่ในบ้านพักราชการ

คำตอบ กรณีบ้านพักของทางราชการว่างลง ส่วนราชการต้องจัดที่พักให้ข้าราชการผู้มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านเช่าอยู่ก่อนผู้ไม่มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน และหากมีข้าราชการหลายรายที่อยู่ในข่ายผู้มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านให้ผู้มีอำนาจจัดบ้านพักเป็นผู้ใช้ดุลพินิจ ที่จะเลือกข้าราชการรายใดก็ได้ที่เห็นว่าเหมาะสมเช่าอยู่ในบ้านพัก โดยพิจารณาความเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ เทียบกับขนาดบ้านพัก หรือสภาพบ้านพัก

คำถาม กรณีข้าราชการใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านกรณีผ่อนชำระเงินกู้ ในท้องที่ ก. ต่อมาย้ายไปท้องที่ ข. ตามคำร้องของตนเอง ทำให้หมดสิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน ต่อมาได้ขอโอนไปหน่วยงานอื่นในท้องที่ ข. เหมือนเดิม ข้าราชการผู้นี้จะสามารถใช้สิทธิตาม ม.17 มาใช้ได้หรือไม่

คำตอบ ข้าราชการผู้นี้ไม่สามารถใช้สิทธิตาม ม. 17 ได้ เนื่องจากย้ายไปท้องที่ ข. ตามคำร้องขอของตนเอง จึงไม่มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านมาตั้งแต่ต้น เมื่อโอนไปหน่วยงานอื่นในท้องที่เดียวกัน ก็ไม่อาจทำให้ข้าราชการผู้นี้กลับมาใช้สิทธิได้ เนื่องจากยังคงอยู่ในท้องที่เดิม

คำถาม ข้าราชการซึ่งมีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน ได้เช่าบ้านในท้องที่ซึ่งมีใช้ท้องที่ที่ตนรับราชการอยู่ แต่สามารถเดินทางไป - กลับได้ ข้าราชการผู้นี้สามารถนำค่าเช่าบ้านดังกล่าว มาเบิกได้หรือไม่

คำตอบ หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าข้าราชการผู้นี้ได้รับคำสั่งย้ายมารับราชการประจำในท้องที่ใหม่ และไม่เข้าข้อยกเว้นตามมาตรา 7 (1) - (3) ได้เช่าบ้านและอาศัยอยู่จริง แม้บ้านที่เช่าจะไม่อยู่ในท้องที่ที่รับราชการประจำ แต่ข้าราชการผู้นี้สามารถเดินทางไป - กลับได้ ไม่เสียหายต่อการปฏิบัติงานราชการก็มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านได้ แต่ถ้าใช้สิทธิโดยผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านไม่ได้

คำถาม ข้าราชการโสดมีสิทธิเบิกเงินค่าเช่าบ้านเดือนละ 3,000 บาท ต่อมาได้ลาไปศึกษาต่อต่างประเทศเป็นเวลา 4 ปี และยังขอเบิกค่าเช่าบ้านเพื่อเก็บสัมภาระจะเบิกค่าเช่าบ้านได้หรือไม่ถ้าได้ ใช้ระเบียบข้อใด

คำตอบ ได้ เนื่องจากการที่ข้าราชการผู้มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านอยู่ระหว่างลาศึกษาต่อ ยังคงมีสภาพเป็นข้าราชการอยู่ แต่อยู่ระหว่างการลา หากจำเป็นต้องเช่าบ้านเพื่อให้ครอบครัวอยู่อาศัยหรือเพื่อเก็บสัมภาระก็มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านได้ตามพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการฯ

คำถาม การกำหนดห้องที่ใกล้เคียง กรณีย้ายส่วนราชการ กรม ก. เดิมตั้งอยู่ที่ในเขต กทม. ต่อมาได้ย้ายไปอยู่ที่อำเภอเมือง นนทบุรี ตามที่กระทรวงการคลังกำหนดให้อำเภอเมือง นนทบุรี เป็นห้องที่ใกล้เคียงด้วย ข้าราชการที่สังกัดทั้งหมด (ตอนย้ายหน่วย) ทุกนายที่ย้ายไปพร้อมกับหน่วยงานจะไม่มีสิทธิการเบิกเงินค่าเช่าบ้านใช่หรือไม่

คำตอบ ข้าราชการที่เดิมไม่มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน ต่อมาย้ายไปปฏิบัติราชการตามสำนักงานที่ได้ย้ายไปในห้องที่ใกล้เคียงกับสถานที่ปฏิบัติราชการเดิม ตามที่กรมบัญชีกลางกำหนด ก็ไม่มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน

คำถาม ข้าราชการที่มีสิทธิเบิกฯ ในเขตกทม. จะทำเช่าซื้อในเขตปริมณฑล แล้วใช้สิทธิเบิกได้หรือไม่อย่างไร ซึ่งจากระเบียบที่กำหนดไม่สามารถกระทำได้ และมีนโยบายในการแก้ไขกฎระเบียบนี้หรือไม่อย่างไร

คำตอบ มาตรา 16 แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการฯ ผู้มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน หากได้เช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้ บ้านในท้องที่ที่รับราชการประจำสามารถเบิกค่าเช่าบ้านได้ กรณีตามคำถามหากข้าราชการรายนี้รับราชการประจำที่กรุงเทพฯ จะใช้สิทธิเบิกค่าเช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้บ้านในเขตกรุงเทพฯ ได้เท่านั้น ปริมณฑลเบิกไม่ได้

คำถาม ข้าราชการใช้สิทธิเบิกค่าเช่าซื้อบ้านใน เขตพื้นที่ที่ตนมีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการ ต่อมาบิดามารดาได้เสียชีวิตลง และมีทรัพย์สินมรดกที่ต้องตกทอดถึงตัวข้าราชการดังกล่าว ประเด็นดังนี้

1.1 ถ้าข้าราชการดังกล่าวเป็นบุตรคนเดียว หรือมีพี่น้องไม่กี่คนและพอที่จะอาศัยอยู่ในบ้านนั้นได้ จะหมดสิทธิการเบิกค่าเช่าบ้าน ณ วันที่บิดามารดาเสียชีวิตใช่หรือไม่

คำตอบ ใช่ เพราะเมื่อบิดาหรือมารดาของข้าราชการถึงแก่ความตาย โดยมีได้ทำพินัยกรรมไว้ บ้านย่อมเป็นมรดกตกทอดแก่ทายาท รวมทั้งข้าราชการในฐานะทายาทโดยธรรม หากข้าราชการเป็นทายาทคนเดียวที่ได้รับมรดกก็ย่อมไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการตามมาตรา 7 (2) แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ

1.2 ถ้ามีพี่น้องหลายคน และบ้านหลังดังกล่าวไม่เพียงพอที่จะอาศัยอยู่ได้ จะยังสามารถเบิกค่าเช่าบ้าน (เช่าซื้อ) ต่อไปได้หรือไม่ และในการคงสิทธิไว้ต่อไปจะชี้แจงอย่างไร

คำตอบ ในกรณีนี้ ถ้าบ้านเป็นกรรมสิทธิ์รวม ต้องพิจารณาข้อเท็จจริงว่าหากข้าราชการสามารถพักอาศัยอยู่ในบ้านหลังดังกล่าว โดยไม่ขัดต่อสิทธิแห่งเจ้าของรวมคนอื่น ตามมาตรา 1360 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ข้าราชการผู้นี้ก็จะไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการตามมาตรา 7 (2) แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการฯ

1.3 ถ้าบ้านหลังดังกล่าวทรุดโทรม หรือไม่สะดวกสบายที่จะอาศัยอยู่ เช่น ไม่มีทางรถยนต์ถึงอยู่ในแหล่งเสื่อมโทรม จะเป็นสาเหตุที่จะนำมาชี้แจงการคงสิทธิการเบิกค่าเช่าบ้านต่อไปได้หรือไม่

คำตอบ ไม่ได้ เพราะเป็นกรณีข้าราชการได้มีเคสสถานเป็นของตนเองในท้องที่ที่รับราชการประจำ ซึ่งต้องห้ามมิให้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการตามมาตรา 7 (2) แห่งพระราชกฤษฎีกาฯ และในเมื่อข้าราชการไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการในท้องที่ที่ตนรับราชการประจำอยู่ตามมาตรา 7 แต่ต้นแล้ว แม้ว่าข้าราชการผู้นั้นได้รับความเดือดร้อนเรื่องที่อยู่อาศัยซึ่งมิใช่ความผิดของตนก็ตาม ก็ไม่มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านจากทางราชการ

1.4 ถ้าทรัพย์สินรดกดังกล่าว ติดภาระจำนองต่อเจ้าหนี้ของบิดามารดา (ทำนิติกรรมจำนองไว้ก่อนเสียชีวิต) สิทธิการเบิกค่าเช่าบ้านของข้าราชการจะต้องระงับไปด้วยหรือยังคงสิทธิไว้ได้หรือไม่ อย่างไร

คำตอบ มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการ ตามวงเงินที่เป็นหนี้ค้ำชำระตามภาระจำนอง ซึ่งตามมาตรา 7 (2) แห่งพระราชกฤษฎีกา พ.ศ. 2547 จะหมดสิทธิเบิกเมื่อบ้านหลังนั้นไม่มีหนี้ค้ำชำระ

คำถาม ข้าราชการขอใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านต่อเนื่องจากที่เดิม โดยไม่ได้เช่าบ้านพักอาศัยในที่แห่งใหม่ที่ตนย้ายมาปฏิบัติงาน แต่ได้ชี้แจงว่าสามารถเดินทางไป - กลับในแต่ละวันได้ จึงไม่ได้เช่าบ้านพักอาศัยที่แห่งใหม่ จะสามารถใช้สิทธิต่อเนื่องเบิกค่าเช่าบ้านจากที่เดิมได้หรือไม่

คำตอบ สามารถเดินทางไป - กลับในแต่ละวันได้ ควรเป็นท้องที่ที่ติดต่อกัน การเบิกค่าเช่าบ้านซึ่งมิใช่กรณีผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน กฎหมายให้สิทธิเช่าบ้านในท้องที่ใกล้เคียงได้ ซึ่งสามารถเดินทางไป - กลับได้สะดวก โดยไม่ทำให้ราชการเสียหาย

คำถาม นาย ข. ปฏิบัติราชการประจำที่จังหวัดฉะเชิงเทรา เบิกค่าเช่าซื้อบ้านตั้งแต่เดือนธันวาคม 2536 ต่อมาย้ายไปจังหวัดสมุทรปราการ ใช้สิทธิเลือกเบิกค่าเช่าซื้อบ้านของจังหวัดฉะเชิงเทรา มาเบิกต่อ โดยได้เช่าบ้านพักอาศัยที่จังหวัดนนทบุรี กรณีนี้จะสามารถนำมาเบิกจ่ายได้หรือไม่

คำตอบ เบิกได้ ตามมาตรา 18 แห่งพระราชกฤษฎีกา พ.ศ. 2547 โดยไม่จำเป็นต้องเช่าบ้านพักที่จังหวัดนนทบุรีหรือสมุทรปราการ

คำถาม หลักฐานประกอบการเบิกจ่ายค่าเช่าบ้านข้าราชการ

คำตอบ การยื่นหลักฐานที่เป็นสัญญาเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน ต้องแนบสัญญาซื้อขายบ้าน สัญญาซื้อขายบ้านพร้อมที่ดิน หรือสัญญาปลูกสร้างบ้าน แล้วแต่กรณี เป็นหลักฐานประกอบด้วย และหากวงเงินในสัญญาซื้อ - ขายบ้านดังกล่าวต่ำกว่าสัญญาเงินกู้ ผู้ขอใช้สิทธิต้องยื่นหลักฐานที่สถาบันการเงินรับรองว่า หากมีการกู้เงินตามวงเงินในสัญญาดังกล่าว จะต้องมีการผ่อนชำระรายเดือนเป็นจำนวนเท่าใด

คำถาม ขณะนี้มีสิทธิเช่าบ้านอยู่ในอำเภอเมือง แต่ได้รับคำสั่งไปปฏิบัติราชการอีกอำเภอหนึ่ง ซึ่งอยู่ใกล้เคียงกันและสามารถเดินทางไปกลับได้สะดวก สามารถที่จะขอเช่าที่เดิมได้หรือไม่

คำตอบ ได้ เนื่องจากการเช่าบ้านเปิดโอกาสให้ผู้เช่าสามารถเช่าที่ใดก็ได้ภายใต้เงื่อนไข และดุลยพินิจของหัวหน้าส่วนราชการ ซึ่งประกอบด้วย

- เหตุผลและความจำเป็นในการขอเช่า
- ความสามารถเดินทางไปปฏิบัติงานได้สะดวกและทันเวลา
- ราคาเช่าบ้านต้องเหมาะสมกับสภาพของบ้านที่เช่า
- การเช่าบ้านสามารถเช่าบ้านของใครก็ได้ เว้นแต่ คู่สมรส

คำถาม ปัจจุบันรับราชการอยู่ อำเภอ ก. และได้ใช้สิทธิในการเบิกค่าเช่าซื้อบ้าน, ถ้าต่อมาได้ย้ายไปรับราชการในท้องที่อื่น และส่วนราชการใหม่นั้นมีที่พักว่าง จะสามารถเบิกค่าเช่าซื้อบ้าน โดยเอาใบเสร็จค่าเช่าบ้านจากท้องที่เดิมมาเบิกได้หรือไม่

คำตอบ เบิกไม่ได้ เนื่องจากมีที่พักของทางราชการจัดให้ (เช่าจ่ายช้อยกเว้นตามมาตรา 7)

คำถาม ได้รับสิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน แต่ในความเป็นจริงราคาเช่าบ้านสูงกว่าสิทธิที่ได้รับ จะสามารถเบิกค่าเช่าบ้านได้มากกว่าสิทธิที่ได้รับหรือไม่

คำตอบ ไม่ได้ เนื่องจากไม่สามารถเบิกค่าเช่าบ้านได้สูงกว่าอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนด

คำถาม กรณีซื้อบ้านแล้วในเขตอำเภอเมือง แต่ยังไม่มียุติบัตรเปิดค่าเช่าบ้าน (เนื่องจากย้ายตามคำขอของตนเอง) ดังนั้นเมื่อปรับโครงสร้างใหม่แล้วต้องไปปฏิบัติงานอีกอำเภอหนึ่ง แต่สามารถเดินทางไป กลับ สถานที่เดิมได้สะดวก สามารถทำการเช่าซื้อบ้านในเขตอำเภอเมืองได้หรือไม่

คำตอบ ไม่ได้ เนื่องจากการเช่าซื้อบ้านนั้น บ้านที่ซื้อต้องอยู่ในท้องที่ที่ปฏิบัติราชการ แต่หากเมื่อใดก็ตามถูกคำสั่งย้ายมาปฏิบัติราชการที่อำเภอเมืองจึงสามารถเปิดค่าเช่าซื้อได้ เฉพาะส่วนที่ยังค้างชำระ หากผ่อนบ้านหมดแล้วก็ไม่สามารถที่จะใช้สิทธิ์เช่าซื้อได้ เนื่องจากมีเคหะสถานเป็นของตนเองและไม่มีหนี้ค้างชำระกับสถาบันการเงิน ในกรณีนี้สามารถเปิดค่าเช่าบ้านในท้องที่ที่ไปปฏิบัติราชการ (อีกอำเภอ) ได้ หากประสงค์จะอาศัยอยู่ในบ้านที่ซื้อไม่สามารถเปิดค่าเช่าบ้านได้

คำถาม คำสั่งรับราชการอยู่ในกรุงเทพมหานคร และได้ทำการซื้อบ้านที่จังหวัดนนทบุรี สามารถมีสิทธิ์เช่าซื้อบ้านที่จังหวัดนนทบุรีหรือไม่

คำตอบ ไม่ได้ เนื่องจากบ้านที่ซื้ออยู่นอกเขตท้องที่ปฏิบัติราชการ (กรุงเทพฯ)

คำถาม กรณีที่มีสิทธิ์เช่าซื้ออยู่แล้ว ได้รับคำสั่งไปปฏิบัติราชการอีกอำเภอหนึ่งสามารถเปิดค่าเช่าบ้านได้หรือไม่

คำตอบ หากมีคำสั่งให้ไปปฏิบัติราชการในต่างท้องที่ สามารถเปิดค่าเช่าซื้อต่อเนื่องได้ แต่ต้องยื่นเรื่องขอเบิกใหม่ (ตามระเบียบการเบิกจ่ายฯ พ.ศ.2549 ข้อ 15) หรือสามารถเช่าบ้านในท้องที่นั้นๆ โดยเหตุผลในการขอเช่าเพื่อความสะดวกในการเดินทางไปปฏิบัติราชการและประหยัดค่าใช้จ่าย (สามารถเลือกเบิกได้อย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น)

คำถาม เดิมทำเช่าซื้อบ้านอยู่ในเขตอำเภอเมือง และได้ผ่อนชำระกับสถาบันการเงินหมดแล้ว ต่อมาได้รับคำสั่งย้ายไปปฏิบัติงานอีกอำเภอ A ซึ่งอยู่ภายในจังหวัดเดียวกัน สามารถมีสิทธิ์เปิดค่าเช่าซื้อในอำเภอ A ได้หรือไม่

คำตอบ ได้ เนื่องจากการเช่าซื้อบ้านนั้น บ้านที่เช่าซื้อต้องอยู่ในท้องที่ที่ปฏิบัติราชการ (อำเภอ A) ซึ่งไม่เคยใช้สิทธิ์มาก่อน

คำถาม รับราชการบรรจุครั้งแรกที่ จังหวัดจันทบุรี ณ วันที่ 1 กันยายน ต่อมาวันที่ 2 กันยายนได้ถูกคำสั่งย้ายมาจังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถเปิดค่าเช่าบ้านได้หรือไม่

คำตอบ ในกรณีที่จะสามารถเปิดค่าเช่าบ้านได้ในกรณีที่ต้องมีการเดินทางไปรายงานตัวจริงที่ จังหวัดจันทบุรี และมีหนังสือคำสั่งย้ายจากจังหวัดจันทบุรีมายังจังหวัดสุราษฎร์ธานี จึงสามารถมีสิทธิ์เปิดค่าเช่าบ้านได้

คำถาม ทำการเช่าซื้อบ้านอยู่ในอำเภอเมือง ต่อมาได้รับคำสั่งไปประจำอีกอำเภอหนึ่ง ซึ่งมีบ้านพักของทางราชการอยู่ จะมีสิทธิ์เปิดค่าเช่าซื้อได้หรือไม่

คำตอบ ในกรณีนี้ถ้าหน่วยงานราชการได้จัดที่พักไว้ให้ ก็ไม่มีสิทธิ์เปิดค่าเช่าบ้าน (ข้อห้ามตามมาตรา 7) แต่ถ้าหน่วยงานนั้นไม่มีที่พักจัดไว้ให้ก็สามารถใช้สิทธิ์เปิดค่าเช่าบ้านได้

คำถาม ปัจจุบันได้ทำการเช่าซื้ออยู่ที่อำเภอเมือง ต่อมาได้รับคำสั่งให้ไปอยู่อำเภอ ก. สามารถยกเลิกสิทธิ์เช่าซื้อที่อำเภอเมือง และมาเช่าซื้อบ้านหลังใหม่อยู่อำเภอ ก. ได้หรือไม่

คำตอบ ได้ เพราะในท้องที่อำเภอ ก. ยังไม่เคยมีบ้านและใช้สิทธิ์เช่าซื้อมาก่อน และบ้านหลังนั้นต้องมีเช่าจริง และอยู่อาศัยจริง ตลอดจนเหตุผลและความจำเป็น

คำถาม ในปี พ.ศ. 2547 ได้ซื้อบ้านพร้อมที่ดินโดยผ่อนชำระกับธนาคารในเขตอำเภอเมือง โดยไม่ได้ทำเรื่องเช่าซื้อเนื่องจากไม่ได้ปฏิบัติงานในท้องที่ เพราะได้มาเช่าบ้านในตัวจังหวัด เมื่อได้รับคำสั่งให้ไปปฏิบัติงานในอำเภอเมือง สามารถใช้สิทธิ์เช่าซื้อได้หรือไม่

คำตอบ ได้ โดยสามารถใช้สิทธิเบิกค่าเช่าซื้อ ตั้งแต่วันที่รายงานตัวที่อำเภอขึ้นและเบิกไม่เกินจำนวนเงินคงเหลือ โดยต้องแนบใบเสร็จรับเงินทั้งหมดเพื่อคำนวณยอดเงินคงเหลือ ณ วันที่ขอใช้สิทธิ์

คำถาม กรณีข้าราชการขอเบิกค่าเช่าบ้านเดือนธันวาคม 2559 แต่ไม่ยื่นขอเบิกพร้อมหลักฐานการชำระเงิน และนำใบเสร็จรับเงินลงวันที่ 31 มกราคม 2560 มายื่นในภายหลัง สามารถกระทำได้หรือไม่

คำตอบ ข้าราชการซึ่งได้รับอนุมัติให้เบิกค่าเช่าบ้านตามสิทธิแล้ว ให้ยื่นขอเบิกเงินค่าเช่าบ้านประจำเดือนตามแบบขอเบิกเงินค่าเช่าบ้าน (แบบ 6006) พร้อมหลักฐานการชำระเงิน ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ.2549 ข้อ 11

คำถาม ใบเสร็จรับเงินค่าเช่าบ้านต้องมีที่อยู่ของผู้รับเงิน ตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. 2551 ข้อ 41 หรือไม่

คำตอบ ไม่ ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ.2549 ข้อ 11 กำหนดว่าให้ยื่นหลักฐานการชำระเงิน ไม่ได้กำหนดว่าต้องเป็นใบเสร็จรับเงิน

คำถาม ข้าราชการสามารถนำใบเสร็จรับเงินซึ่งคู่สมรส มาเบิกค่าเช่าบ้านได้หรือไม่

คำตอบ ข้าราชการสามารถนำใบเสร็จรับเงินของคู่สมรสมาเบิกค่าเช่าบ้านได้ ตามพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. 2547 มาตรา 10

คำถาม กรณีข้าราชการมีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน ซึ่งคู่สมรสได้เช่าซื้อบ้าน และเป็นผู้กู้เงินเพียงคนเดียว สามารถเบิกได้หรือไม่

คำตอบ ได้ กรณีข้าราชการมีผู้มีสิทธิ แต่คู่สมรสได้เช่าซื้อบ้าน หรือกู้เงินเพื่อชำระราคาบ้านในระหว่างสมรส และปรากฏชื่อคู่สมรสแต่เพียงผู้เดียวในสัญญาเช่าซื้อ สัญญากู้เงิน สัญญาจำนองบ้าน โฉนดหรือหลักฐานการชำระเงิน ให้ข้าราชการผู้นั้นนำหลักฐานดังกล่าวมาประกอบการเบิกจ่ายค่าเช่าบ้านจากทางราชการได้ ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ.2549 ข้อ 21

คำถาม กรณีข้าราชการมีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน และคู่สมรสกับบุคคลอื่นซึ่งไม่ใช่คู่สมรส สามารถเบิกค่าเช่าบ้านได้หรือไม่

คำตอบ หากเช่าซื้อหรือกู้เงินเพื่อชำระราคาบ้านร่วมกับบุคคลอื่นซึ่งไม่ใช่คู่สมรสและมีกรรมสิทธิ์ร่วมกับบุคคลอื่นในบ้านนั้น จะเบิกจ่ายค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้ได้ตามสัดส่วนแห่งกรรมสิทธิ์สำหรับบ้านหลังดังกล่าว ตามพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. 2547 มาตรา 17(2)

คำถาม ข้าราชการรายหนึ่งมีบ้านพักของทางราชการจัดให้ แต่ปัจจุบันบ้านพัก ดังกล่าวอยู่ระหว่างดำเนินการซ่อมแซม จึงใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน หากบ้านพักซ่อมแซมเสร็จแล้ว สิทธิการเบิกค่าเช่าบ้านของข้าราชการดังกล่าว จะสิ้นสุดเมื่อใด

คำตอบ สิทธิการเบิกค่าเช่าบ้านจะสิ้นสุดเมื่อวันที่ที่ส่วนราชการแจ้งให้ข้าราชการดังกล่าว เข้าพักในบ้านพักที่ซ่อมแซมแล้วเสร็จได้ ตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค 0422.3/ว 106 ลงวันที่ 23 กันยายน 2551 เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการจัดข้าราชการเข้าพักอาศัยในที่พักของทางราชการ พ.ศ. 2551 ข้อ 6 วรรค 2

คำถาม กรณีบรรจุรับข้าราชการในเขตกรุงเทพมหานคร และย้ายไปปฏิบัติราชการ ที่จังหวัดนครราชสีมา และต่อมามีคำสั่งของกรมให้มาช่วยราชการที่ กรุงเทพมหานครจะสามารถเบิกค่าเช่าบ้านได้หรือไม่

คำตอบ สามารถเบิกได้ ตามพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550 มาตรา 7

คำถาม กรณีข้าราชการปฏิบัติงานที่ อ.ชนอม ได้เช่าบ้านที่ อ.เมืองนครศรีธรรมราช ปัจจุบันมีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน และจะซื้อบ้านที่ อ.เมืองนครศรีธรรมราช จะมีสิทธิ เบิกค่าเช่าซื้อต่อได้หรือไม่

คำตอบ กรณีปฏิบัติงานที่ อ.ชนอม สามารถเบิกค่าเช่าบ้านที่ อ.เมือง ได้ และกรณีที่จะเช่าซื้อบ้าน ที่ อ.เมือง นครศรีธรรมราช ไม่สามารถเบิกค่าเช่าซื้อได้ เนื่องจาก การเบิกค่าเช่าซื้อจะต้องเป็นบ้านที่อยู่ในท้องที่ที่ปฏิบัติราชการประจำเท่านั้น ตามพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. 2547 มาตรา 17

คำถาม ข้าราชการเดิมใช้สิทธิเบิกค่าเช่าซื้อที่จังหวัดนครราชสีมา และย้ายไป ปฏิบัติงานที่อำเภอพิมาย โดยมีที่พักให้จึงงดเบิกค่าเช่าบ้าน แต่ปัจจุบันย้ายกลับมาปฏิบัติงานที่สำนักงานประจำจังหวัดนครราชสีมา จะสามารถ เบิกค่าเช่าซื้อต่อได้หรือไม่

คำตอบ สามารถเบิกค่าเช่าซื้อต่อได้ตามพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. 2547 และให้ยื่นแบบ ขอรับเงินค่าเช่าบ้าน (6005) ใหม่

คำถาม กรณีที่สถานที่ราชการจัดบ้านพักให้ ซึ่งเป็นบ้านพักประจำตำแหน่ง แต่ข้าราชการรายนั้นมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดนั้น สามารถเข้าพักอาศัยในบ้านพัก ที่จัดไว้ให้ได้หรือไม่

คำตอบ ข้าราชการรายนั้น สามารถเข้าอยู่บ้านพักที่จัดไว้ให้ได้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการจัด ข้าราชการเข้าพักอาศัยในที่พักของราชการ พ.ศ. 2551 ไม่ได้กำหนดเกี่ยวกับ ภูมิลำเนาไว้ ดังนั้น อำนาจในการ จัดที่พักรักษาตามตำแหน่งเป็นอำนาจของหัวหน้าส่วนราชการ

คำถาม นาย ก. ย้ายไปรับราชการในพื้นที่ อ.เมือง ต่อมาจังหวัดมีคำสั่งให้ไปช่วยราชการอีกอำเภอหนึ่ง ระยะเวลา 6 เดือน ข้าราชการผู้นี้มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านในท้องที่ใหม่หรือไม่

คำตอบ มีคำสั่งให้ไปช่วยราชการเป็นระยะเวลา 6 เดือน ไม่ถือว่าเป็นการเดินทางไปราชการประจำ จึงไม่มีสิทธิ เบิกค่าเช่าบ้าน

คำถาม กรณีเบิกค่าเช่าซื้อบ้าน และนำไปเสิร์ฟเบิกตามสิทธิ ถ้าส่งเงินค่าเช่าซื้อบ้านหมดแล้ว จะยังใช้สิทธิเบิก ค่าเช่าบ้านได้หรือไม่ และใช้หลักฐานอะไรเบิก

คำตอบ การที่นำหลักฐานการผ่อนชำระราคาบ้านมาเบิกจากทางราชการ ให้เบิกได้เฉพาะบ้านหลังแรกในท้องที่ นั้น หากผ่อนชำระหมดแล้ว ก็ไม่มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน

คำถาม นาย ก. รับราชการและมีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านที่ อ.เมือง จ.อุบลราชธานี และได้ทำเรื่องเบิกค่าเช่าซื้อบ้าน ในพื้นที่ อ.เมือง จ.อุบลราชธานี โดยผ่อนชำระกับธนาคาร ต่อมา นาย ก. ได้แต่งงานกับ นางสาว ข. และ นางสาว ข. ได้มีบ้านเป็นของตนเอง ถามว่า นาย ก. ยังสามารถเบิกค่าเช่าซื้อบ้าน ซึ่งยังผ่อนส่งกับธนาคารได้ หรือไม่

คำตอบ ถ้าหาก นางสาว ข. มีบ้านของตนเองในท้องที่ อ. เมือง จ. อุบลราชธานี นาย ก. ไม่สามารถเบิกค่าเช่า บ้านได้นับตั้งแต่วันที่ได้จดทะเบียนสมรสกับนางสาว ข. เนื่องจากถือว่ามีคู่สมรสที่มีบ้านเป็นของตนเองโดยไม่มี หนี้ค้างชำระกับสถาบันการเงิน ตามพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. 2547 มาตรา 7(2)

คำถาม ปัจจุบันรับราชการอยู่ อำเภอ ก. และได้ใช้สิทธิในการเบิกค่าเช่าซื้อบ้าน, ถ้าต่อมาได้ย้ายไปรับราชการ ในท้องที่อื่น และส่วนราชการใหม่นั้นมีที่พักว่าง จะสามารถเบิกค่าเช่าซื้อบ้าน โดยเอาใบเสิร์ฟค่าเช่าบ้านจาก ท้องที่เดิมมาเบิกได้หรือไม่

คำตอบ เบิกไม่ได้ เนื่องจากมีที่พักของทางราชการจัดให้ ตามพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. 2547 มาตรา 7(1)

คำถาม กรณีทำเรื่องเบิกค่าเช่าซื้อบ้าน และขณะนี้จ่ายธนาคารหมดแล้ว ต่อมาย้ายไปปฏิบัติงานที่อำเภออื่น หรือจังหวัดอื่น สามารถที่จะเบิกค่าเช่าบ้านในท้องที่ที่ไปปฏิบัติงานได้หรือไม่

คำตอบ การขอใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน ให้พิจารณาในแต่ละท้องที่ หากในท้องที่นั้น ไม่เข้าข่ายข้อยกเว้นตามพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. 2547 มาตรา 7 ก็มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านได้

คำถาม ใบเสร็จค่าเช่าซื้อบ้านเดือน กันยายน แต่ได้รับใบเสร็จเดือนตุลาคมของปีถัดไป จะนำมาเบิกได้หรือไม่อย่างไร

คำตอบ เนื่องจากกระทรวงการคลังได้กำหนด ตามหนังสือที่ กค 0502/ว178 ลงวันที่ 12 พฤศจิกายน 2535 ว่า ค่าเช่าบ้านข้าราชการไม่ว่าเดือนใด เป็นรายจ่ายที่เกิดขึ้นเมื่อส่วนราชการผู้เบิกได้รับแจ้งให้ชำระหนี้ และให้เบิกจ่ายจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่ได้รับแจ้งให้ชำระหนี้ได้ โดยไม่ถือเป็นค่าใช้จ่ายค้างเบิกข้ามปี เพราะฉะนั้น ค่าเช่าบ้านในเดือนกันยายน หากผู้เบิกส่งเอกสารการเบิกในเดือนตุลาคมของปีงบประมาณถัดมา ก็สามารถนำมาเบิกในปีงบประมาณนั้นได้ โดยไม่ถือเป็นค่าใช้จ่ายค้างเบิกข้ามปี

ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. 2547
2. พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550
3. พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2552
4. พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2556
5. ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. 2549
6. ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. 2552
7. หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการจัดข้าราชการเข้าพักอาศัยในที่พักของทางราชการ พ.ศ.2551
8. หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค 0409.5/ว19 ลงวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2547 เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับหลักฐานการชำระราคาบ้านและที่ดินเพื่อการใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการ
9. หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค 0422.3/ว 122 ลงวันที่ 16 ตุลาคม 2558 เรื่อง ขอความร่วมมือตรวจสอบการใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการ